

11.10 Samfundsfag & Historie

Samfundsfagets identitet

Linjefagets genstandsområde er samfundsformer i fortid og nutid som en samfundsmæssig dimension. Centralt i faget står studiet af historiedidaktik og forskellig brug af historie og samfundsfortolkninger, anskuet i grønlandsk og internationalt perspektiv.

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til

- at kvalificere sig til at varetage undervisningen i folkeskolefaget Samfundsfag
- at kunne analysere, vurdere og diskutere historiske og samfundsfaglige analyser med henblik på at udøve samfundsfagsundervisningen på skolens præmisser,
- at kunne anvende faglige vidensområder, tilgange og arbejdsformer i skolefaget og i tværfagligt samarbejde og
- at kunne formulere og bearbejde samfundsmæssige og historiske spørgsmål, som er væsentlige for skolens elever.
- at kunne planlægge, gennemføre og evaluere undervisning,
- at kunne stimulere elevers udvikling af fagsprog og faglig læsning

Indhold

- viden om og færdigheder i væsentlige områder inden for historie og samfundsudvikling,
- økonomi og politik set i et historisk perspektiv og i relation til såvel det (nutidige) grønlandske samfund som globalt
- viden om og forståelse for forskellige teorier om historievitenskaber og samfundsudvikling.
- viden om og færdigheder i at anvende faglige analyse- og fortolkningsmetoder
- færdigheder i sagligt at kunne behandle udvalgte emner, egnede til at styrke folkeskoleelevens faglige, etiske og personlige udvikling
- færdigheder i kildekritisk at kunne søge relevant viden inden for hele fagområdet i leksika, fagbøger, tidsskrifter, dagspressen og via Internettet m.v.
- færdigheder i at kunne gøre rede for det ideologiske, politiske, etiske og økonomiske menneske- og samfundssyn, som kilderne måtte rumme.
- Den studerende har viden om elever og elevgruppers fagsprog, læsning af fagtekster og elevers begrebsudvikling.

Fagdidaktik:

- Samspillet mellem elevernes verden og det faglige stof. Elevforudsætninger for at arbejde med samfundsfaglige spørgsmål samt vurdere sociale, kulturelle, historiske faktorer, der har betydning for unges selvforståelse, kulturelle identitetsdannelse og tilværelsesopfattelse og det samfundsmæssige engagement.
- Samfundsfagsundervisningens forskellige tilgange, fx artifaktsmæssigt, antropologisk, kildemæssigt etc.
- Begrundelse, målsætning, planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning i faget og ud fra faget i tværfaglige sammenhænge.
- Kriterier for valg af indhold, undervisningsmidler, forskellige arbejdsformer, herunder praktisk-musiske og it.
- Mødet mellem elevernes verden og det faglige stof. Elevforudsætninger for at arbejde med samfundsfaglige spørgsmål. Det faglige indholds betydning for børn og unges

selvforståelse, kulturelle identitetsdannelse og tilværelsesopfattelse og samfundsmæssige engagement.

- Vurdere sociale, kulturelle, historiske, institutionelle og individuelle faktorer, der rammesætter samfundsmæssige spørgsmål og præger identitetsdannelsen hos den enkelte elev.
- Grundtræk ved historiske og samfundsfaglige metoder, fx kildekritik, historisk-kritisk, komparativ, sociologisk, narrativ og antropologisk metode.
- Vurdering af kildegrundlag
- Forholdet mellem videnskabsfag og skolefag.
- Museernes muligheder i undervisningsøjemed.
- Pædagogiske og psykologiske forskningsmetoder, så der kan reflekteres kritisk over tekster baseret på videnskabelige empiriske undersøgelser
- For erfaring med at udarbejde et specifikt undervisningsforløb der tilgodeser elevens med- og selvbestemmelse
- Kan vurdere forskellige undervisningsmetoders fordele og ulemper
- Kan begrunde valg og fravalg af metoder med baggrund i et specifikt emne og klassetrin/trin
- Kan anvende løbende evaluering med henblik på at fremme elevens læring
- Er i stand til at reflektere over og vurdere egen praksis
- Kan anvende kvantitative og kvalitative metoder til at udføre mindre undersøgelser
- Kan udarbejde spørgeskemaer til brug ved indsamling af empiri
- Kan analysere indsamlet empiri

Fagets organisering

Linjefaget Samfundsfag og Historie organiseres i 5 semestre, som hver indeholder 1 eller flere moduler inden for fagområdet.

1. Verdens historie før 1950 og Grønlands historie før 1950
2. Verdens historie efter 1950 og politisk organisation
3. Økonomi, erhverv, teknologi og politik
4. Økonomi, erhverv, teknologi og politik
5. En truet verden – konsekvenser og handlemuligheder

De studerende organiseres i studieteam, og undervisningen tilrettelægges som debatoplæg fra lærer og studerende, hvor der i forberedelsen indgår en høj grad af selvstudium. Der evalueres på hver modul. Desuden indgår feltarbejde og forskellige former for forskningslignende aktiviteter. Den studerende forpligtes til mundtlige oplæg, der bl.a. bygger på erfaringer fra praktikken og på pædagogiske tilgange til fagområdet. Den studerende arbejder løbende med portefølje. Såfremt den studerende har en del af kurset uden for Ilinniarfissuaq, er han/hun forpligtet på at gennemføre dette på den kursusudbydende institutions præmisser.

11.10.1 1.semester: Verdenshistorie før 1950 og Grønlands historie før 1950

Mål

Den studerende

- har viden om verdenshistoriens forløb ind til 1950
- har viden om koloniseringen på verdensplan
- har viden om begrebet højkultur

- er i stand til at vurdere forskellige perspektiver på historie
- har viden om Grønlands historie ind til 1950
- er i stand til at perspektivere Grønlands historie i forskellige sammenhænge.
- Er i stand til at anvende sin faglige viden i didaktisk perspektiv.

Indhold:

Verdenshistorie: (før 1950)

- Eksempel på en højkultur
- Kolonisering af verden
- Verdenskrige og deres politiske konsekvenser og betydningen for Grønland.

Grønlands historie før 1950

- De forskellige grønlandske indvandring.
- Grønlands kolonisering sat i relation til kolonisering globalt set.
- KGH's rolle i forhold til Grønlands kolonistatus.
- Fra fanger til fisker sat i relation til ændringer af levevilkår
- Forstanderskaber, kommuneråd og landsråd.
- Peqatigiinniat.
- Uddannelseshistorie.
- Verdenskrige og deres konsekvenser og betydning for Grønland,
- Tiden efter 2. Verdenskrig,

Praktik:

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i samfundsfag og historie. Linjefaget bidrager til praktikforberedelse og -efterbehandling i samarbejde med det pædagogiske fagområde.

1. semesterpraktik er en observationspraktik med fokus på lærerprofessionens opgaver. Se afsnit 7.1

Evaluering og bedømmelse af semestret

I løbet af semestret skal den enkelte studerende holde to mundtlige oplæg, der understøttes af et skriftligt oplæg på 1 side.

Der udarbejdes en undervisningsplan over et forløb med begrundet valg af materialer og undervisningsformer.

11.10.2 2.semester: Verdens historie efter 1950 og politisk organisation

Mål:

Den studerende

- har viden om verdenspolitiske begivenheder efter 1950
- har viden om politisk organisation
- har viden om retslige begreber
- har viden om økonomiske strukturer i Grønland og Verden
- kan argumentere for forskellige opfattelser inden for retssystemer og begrunde holdningerne til disse.
- reflektere over personlig holdning og den lærerfaglige holdning

Indhold

Verdenshistorie efter 1950

- Den kolde krig og angrebet på Twin Towers.
- Regionale og globale organisationers roller i forhold til politisk og økonomisk stabilitet.

Politisk organisation, lov og ret samt verden omkring os.

- Forholdet mellem Grønland og den øvrige del af fællesskabet.
- De politiske partier og forskellige interesseorganisationer.
- Grønlands internationale relationer samt det modsatte tendenser mellem globalisering og lokal fokusering.
- Retssystemer i udvalgte lande set over tid sammenlignet med Grønland.
- Styreformernes organisation i udvalgte lande set over tid sammenlignet med Grønland.
- Levevilkår i forskellige typer samfund, herunder årsager til forskelle mellem rige og fattige
- Urbanisering, udvalgte steder i verden.
- Samspillet mellem høj-, mellem- og lavindkomstlande på verdensplan.

Praktik:

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i samfundsfag og historie. Linjefaget bidrager til praktikforberedelse og -efterbehandling i samarbejde med det pædagogiske fagområde.

2. semesterpraktik er en praktik med fokus på tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af undervisning. Se afsnit 7.2. Praktikken foregår i klasser på mellemtrinnet. Efter praktikken udarbejdes en praktikrelateret opgave i faget, såfremt den studerende har valgt matematik som fokusområde i emneundervisningsprojektet. Denne rapport kan således udgøre et af studierapporterne.

Evaluering og bedømmelse af semestret

I løbet af semestret udarbejder den enkelte studerende 2 mundtlige oplæg

Med udgangspunkt i det gennemgåede stof udarbejdes der en opgave af minimum 10 sider, der danner basis for en intern eksamination, der bedømmes ud fra kriterierne godkendt/ikke godkendt.

11.10.3 3.semester: Økonomi, erhverv, teknologi og politik

Mål:

Den studerende

- skal kunne anvende arbejdsmetoder fra samfundsfag og antropologi til at arbejde med elevers identitetsdannelse og samfundets identitetsdannelse.
- skal kunne vurdere sociale, kulturelle og historiske faktorer der danner elevers selvforståelse og samfundets selvforståelse
- skal kunne vurdere kilders udsagnsværdi
- Tilegner sig viden om og forståelse af pædagogiske og psykologiske forskningsmetoders forskellige formål, design, dataindsamlingsmetoder, databehandling og analyse samt publikationer

Indhold

- Samspillet mellem elevernes verden og det faglige stof. Elevforudsætninger for at arbejde med samfundsfaglige spørgsmål samt vurdere sociale, kulturelle, historiske faktorer, der har betydning for unges selvforståelse, kulturelle identitetsdannelse og tilværelsesopfattelse og det samfundsmæssige engagement.
- Samfundsfagsundervisningens forskellige tilgange, fx artifaktsmæssigt, antropologisk, kildemæssigt etc.
- Begrundelse, målsætning, planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning i faget og ud fra faget i tværfaglige sammenhænge.
- Kriterier for valg af indhold, undervisningsmidler, forskellige arbejdsformer, herunder praktisk-musiske og it.
- Mødet mellem elevernes verden og det faglige stof. Elevforudsætninger for at arbejde med samfundsfaglige spørgsmål. Det faglige indholds betydning for børn og unges selvforståelse, kulturelle identitetsdannelse og tilværelsesopfattelse og samfundsmæssige engagement.
- Vurdere sociale, kulturelle, historiske, institutionelle og individuelle faktorer, der rammesætter samfundsmæssige spørgsmål og præger identitetsdannelsen hos den enkelte elev.
- Grundtræk ved historiske og samfundsfaglige metoder, fx kildekritik, historisk-kritisk, komparativ, sociologisk, narrativ og antropologisk metode.
- Vurdering af kildegrundlag
- Forholdet mellem videnskabsfag og skolefag.
- Museernes muligheder i undervisningsøjemed.
- Der arbejdes med hvad forskning og forskningsmetoder er, og hvordan forskningsresultater kan studeres kritisk

4.semester praktik, se afsnit 7.3 starter i 3.semester

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet i samfundsfag og historie. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger, der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i samfundsfag og historie. Der foregår en opdeling i før – under – efter praktikken:

Før praktik, i 3.semester: Der aftales et eller flere områder, som søges undersøgt i relation til et planlagt undervisningsforløb. Der lægges vægt på, at de studerende reflekterer over og begrundet valg og fravalg af pædagogiske og faglige metoder og strategier.

Under praktik: Undervisningsforløbet gennemføres, observationer foretages og data indsamles, i en elektroniske logbog.

Evaluering og bedømmelse af semestret

I løbet af semestret holder den enkelte studerende to mundtlige oplæg, der understøttes af et skriftligt oplæg på en side. Ved semesteret slutning udarbejder den studerende en opgave ud fra det gennemgåede i semestret af 10 sider.

11.10.4 4.semester: Økonomi, erhverv, teknologi og politik

Mål:

Den studerende skal

- kan argumentere inden for politiske opfattelser og begrunde holdningerne til dette
- kan skelne mellem personlig holdning og lærerfaglig holdning

- anvende teoretiske argumenter på Grønlands økonomiske udvikling
- karakterisere forskellige politiske holdninger
- kunne anvende medierne i undervisningssituationen og vurdere kvaliteten af disse

Indhold:

Økonomi, erhverv, teknologi og politik.

- Det økonomiske kredsløb.
- Udvalgte økonomiske teorier sat i relation til Grønlands økonomi.
- Økonomiens og erhvervsudviklingen indflydelse på bosætningen i det 20. og 21. århundrede.

Politiske teorier:

- socialisme, kommunisme, liberalisme og populisme.

Samfund og naturgrundlag.

- Ressourcer.
- Produktions- og forbrugsmønstres miljømæssige effekter.
- Energi og energiforbrug.
- Forskellige natursyn.

Medier og samfundsfag:

- Meningsdannelse i det virtuelle rum.
- Mediernes betydning som nyheds skabere

4.semester praktik, se afsnit 7.3

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet i samfundsfag og historie. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger, der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i samfundsfag og historie. Der foregår en opdeling i før – under – efter praktikken:

Under praktik: Undervisningsforløbet gennemføres, observationer foretages og data indsamles, i en elektroniske logbog.

Efter praktik, 4.semester: De studerende reflekterer, analyserer og perspektiverer egen praksis i den elektroniske logbog, og dette indgår i det videre arbejde i de studerendes linjefag. Diagnosticerende og innovative feltarbejder med reference til forskning kan indgå i faget.

Evaluering og bedømmelse af semestret

I løbet af semestret holder den enkelte studerende to oplæg på baggrund af et skriftligt oplæg af en side.

Semestret slutter med at den studerende enten enkeltvis eller i grupper udarbejder et prøveforslag til den skriftlige prøve til folkeskolens afgangsprøve.

11.10.5 5.semester

Målet er

At den studerende

- kan demonstrere et godt overblik over Grønlands historie
- kan anvende teoretisk stof på grønlandske problemstillinger
- kan beskrive forskellige positioner i historie og samfundsopfattelsen i Grønland

Indhold

Grønlands historie efter 1950 g

- G-50 og G-60
- Hjemmestyrets indførelse
- Selvstyrets indførelse.
- 1970-erne, de forskellige politiske partier samt udvikling af do.

5.semester praktik, se afsnit 7.4

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet i samfundsfag og historie. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger, der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i samfundsfag og historie. Der foregår en opdeling i før – under – efter praktikken:

Før praktik: Der aftales et eller flere områder, som søges undersøgt i relation til et planlagt undervisningsforløb. Den studerende introduceres til og får øvelse i at planlægge mindre kvantitativ/kvalitativ undersøgelse. Der udarbejdes spørgeskemaer og der introduceres til spørgeteknikker

Under praktik: Undervisningsforløbet gennemføres, observationer foretages og data indsamles, i en elektroniske logbog.

Efter praktik: De studerende bearbejder og analyserer de kvantitative og kvalitative data i den elektroniske logbog, som indgår i det videre arbejde i de studerendes linjefag.

11.10.6 Afsluttende eksamen

Efter 5 semestre afholdes eksamen bestående af en skriftlig og en mundtlig del. Eksamen består af to dele: en skriftlig opgave og en mundtlig del. Der gives en samlet karakter for de to delprøver, som indgår med samme vægt i den samlede karakter.

Den studerende udarbejder et projekt med udgangspunkt i en selvvalgt og for undervisningsfaget historie og samfundsfag relevant lærerfaglig problemstilling. Problemstillingen skal være godkendt af underviser. Projekt opgaven skal være på 15 sider.

Den mundtlige prøve omfatter dels en fremlæggelse af projektopgaven dels et selvstændigt trukket spørgsmål. Bedømmelsen foregår ved ekstern censur, og de studerende bedømmes individuelt. Der gives én samlet karakter efter GGS - skalaen.